

Openbare versie

ABN AMRO Clearing Bank N.V.
Raad van Bestuur
Gustav Mahlerlaan 10
1082 PP AMSTERDAM

Datum	6 juli 2017
Ons kenmerk	[...]
Pagina	1 van 16
Telefoon	020 - 797 2690
E-mail	boetefunctionaris@afm.nl
Betreft	Besluit opleggen bestuurlijke boete

Geacht bestuur,

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) heeft besloten aan ABN AMRO Clearing Bank N.V. (ABN AMRO Clearing) een bestuurlijke boete van € 500.000,- op te leggen, omdat ABN AMRO Clearing in de periode van 13 september 2014 tot en met 11 april 2016 niet zo spoedig mogelijk, uiterlijk aan het einde van de volgende werkdag aan de AFM transacties heeft gemeld in tot de handel op een gereguleerde markt toegelaten financiële instrumenten. Dit is een overtreding van de transactierapportageverplichting uit artikel 4:90e, derde lid van de Wet op het financieel toezicht (Wft).

1. Feiten en procesverloop

1.1 Betrokken (rechts)persoon

ABN AMRO Clearing Bank N.V.

ABN AMRO Clearing is een aan de Gustav Mahlerlaan 10 (1082 PP) te Amsterdam statutair gevestigde naamloze vennootschap, ingeschreven in het register van de Kamer van Koophandel onder nummer 33170459.

Sinds 30 september 2003 heeft ABN Amro Clearing een vergunning voor het uitoefenen van het bedrijf van bank.

1.2 Procesverloop, feiten

Op 16 april 2015 stuurt de AFM ABN AMRO Clearing een normoverdragende brief voor geconstateerde overtredingen van de transactierapportageverplichting zoals neergelegd in artikel 4:90e, derde lid Wft doordat ABN AMRO Clearing bepaalde productcodes, na de migratie van de Liffe Market naar ICE Future Europe die op 6 oktober 2014 plaatsvond, niet tijdig heeft gerapporteerd. De AFM wijst ABN AMRO Clearing er bij deze gelegenheid op dat, indien wordt geconstateerd dat ABN AMRO Clearing opnieuw de wet- en regelgeving niet naleeft, de AFM kan overgaan tot het opleggen van een passende sanctie, wat inhoudt dat de AFM een boete kan opleggen met publicatie.

Datum 6 juli 2017
Ons kenmerk [...]
Pagina 2 van 16

Op 2 maart 2016 meldt ABN AMRO Clearing de AFM per e-mail dat de BaFIN heeft geconstateerd dat de door ABN Amro Clearing verrichte transacties op de Stuttgart Exchange niet zijn opgenomen in de 'Paragraph 9' rapportage. Daarbij schrijft ABN AMRO Clearing: *"We are currently conducting an internal investigation to assess BaFIN's findings. In our investigation we will also establish whether we find any anomalies in AACB's MIFID based reports to the AFM stemming from BaFIN's findings. We aim to get back to you with our findings, if any, in the week of 14th of March."*

In een e-mail van 14 maart 2016 deelt ABN AMRO Clearing met de AFM de resultaten van het intern onderzoek. Uit dit onderzoek is gebleken dat ABN AMRO Clearing van 12 september 2014 tot 16 februari 2016 heeft nagelaten 12.383 transacties, door ABN AMRO Clearing uitgevoerd voor het Xontro platform op de regionale Duitse beurzen, te rapporteren aan de AFM. ABN AMRO Clearing heeft een wijziging in haar IT omgeving per 12 september 2014 als oorzaak getraceerd. Door de aanpassingen in de IT omgeving waren de transacties die via Xontro kwamen doorgezet naar een nieuwe database. Deze database werd aan het eind van de dag geleegd waardoor er geen informatie meer beschikbaar was voor de transactierapportage. ABN AMRO Clearing verwacht dezelfde week de transacties alsnog te rapporteren (via 'backload').

Op 18 maart 2016 informeert ABN AMRO Clearing de AFM per e-mail dat er op 17 maart 2016 vanwege een IT gerelateerd probleem geen rapportage mogelijk was. De EMIR rapportage aan de Trade Repository, de MiFID rapportage en de *backload* van de Xontro transacties ondervinden daardoor vertraging.

Op 23 maart 2016 laat ABN AMRO Clearing de AFM per e-mail weten dat de IT problemen zijn opgelost voor EMIR en MiFID rapportage. Wat betreft de *backload* van de Xontro transacties werkt ABN AMRO Clearing aan een eigen testomgeving, waarin eerst kan worden getest voordat de gegevens worden uitgestuurd naar de AFM.

Op 29 maart 2016 informeert de AFM ABN AMRO Clearing per e-mail dat in totaal 4.110 transacties te laat zijn gemeld op 21 maart 2016. Daarnaast kondigt de AFM aan dat er een onderzoek is gestart met betrekking tot mogelijke overtredingen van artikel 4:90e, derde lid Wft. De AFM vraagt ABN AMRO Clearing te laten weten wanneer zij klaar is met de test en in staat zal zijn de backload aan de AFM te zenden.

Op 12 april 2016 vraagt de AFM ABN AMRO Clearing per e-mail om zo spoedig mogelijk te antwoorden op het verzoek in de e-mail van 29 maart 2016.

Op 13 april 2016 informeert ABN AMRO Clearing de AFM per e-mail dat de niet eerder gemelde Xontro transacties op 12 april 2016 zijn verzonden aan de AFM. De vertraging heeft te maken met de keuze van ABN AMRO Clearing de transacties eerst langs de eigen testomgeving te laten gaan en zodoende de *upload* te controleren voor verzending aan de AFM. Deze testomgeving diende echter eerst nog gebouwd te worden. ABN AMRO Clearing stelt een overleg voor om uit te leggen welke stappen zij heeft ondernomen om een dergelijke omissie in de toekomst te voorkomen.

Op 26 april 2016 bevestigt de AFM ABN AMRO Clearing per e-mail dat zij op 12 april 2016 in TRS (het *Transaction Reporting System*) de gegevens over 11.680 transacties die zijn uitgevoerd op STUA (Stuttgart

Datum	6 juli 2017
Ons kenmerk	[...]
Pagina	3 van 16

Exchange) en 243 transacties die *over the counter* ('OTC') zijn verhandeld, heeft ontvangen. Deze transacties zijn uitgevoerd in de periode van 12 september 2014 tot en met 10 februari 2016.

Op 24 mei 2016 licht ABN AMRO Clearing tijdens een overleg bij de AFM toe welke stappen ABN AMRO Clearing heeft genomen om het *control framework* ter zake van de transactierapportage verder te versterken. Als structurele maatregel heeft ABN AMRO Clearing een nieuwe desk opgezet, de *Regulatory Transaction Reporting Desk* ('RTRD'), die binnen de eerste lijn van ABN AMRO Clearing gecentraliseerd zicht houdt op de naleving van de transactierapportage-verplichtingen.

Op 2 juni 2016 stuurt de AFM ABN AMRO Clearing per e-mail een korte samenvatting van het overleg van 24 mei 2016.

Per brief van 23 juni 2016 stuurt de AFM ABN AMRO Clearing het concept onderzoeksrapport, waarop ABN AMRO Clearing wordt verzocht binnen drie weken na dagtekening te reageren.

In een telefoongesprek op 12 juli 2016 gaat de AFM akkoord met een verzoek van ABN AMRO Clearing om haar reactie aan het begin van de week van 18 juli 2016 aan de AFM te doen toekomen. Deze afspraak wordt dezelfde dag per e-mail door ABN AMRO Clearing bevestigd.

Op 19 juli 2016 geeft ABN AMRO Clearing per e-mail een reactie op het concept onderzoeksrapport.

Per brief van 23 december 2016 stelt de AFM ABN AMRO Clearing in kennis van het voornemen tot het opleggen van een bestuurlijke boete voor overtreding van artikel 4:90e, derde lid Wft en wordt ABN AMRO Clearing in de gelegenheid gesteld daarop haar zienswijze te geven. Bijgevoegd is het definitieve onderzoeksrapport.

Op 7 februari 2017 geeft ABN AMRO Clearing ten kantore van de AFM haar schriftelijke en mondelinge zienswijze op het boetevoornemen.

2 Beoordeling

2.1 Wettelijk kader

In **artikel 1:1 Wft** is, voor zover relevant, bepaald:

“In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt, voorzover niet anders is bepaald, verstaan onder:

(...)

beleggingsonderneming: degene die een beleggingsdienst verleent of een beleggingsactiviteit verricht;

(...)

verlenen van een beleggingsdienst:

- a. in de uitoefening van een beroep of bedrijf ontvangen en doorgeven van orders van cliënten met betrekking tot financiële instrumenten;
- b. in de uitoefening van beroep of bedrijf voor rekening van die cliënten uitvoeren van orders met betrekking tot financiële instrumenten;
- c. beheren van een individueel vermogen;
- d. in de uitoefening van beroep of bedrijf adviseren over financiële instrumenten;
- e. in de uitoefening van beroep of bedrijf overnemen of plaatsen van financiële instrumenten bij aanbidding ervan als bedoeld in hoofdstuk 5.1 met plaatsingsgarantie;
- f. in de uitoefening van beroep of bedrijf plaatsen van financiële instrumenten bij aanbidding ervan als bedoeld in hoofdstuk 5.1 zonder plaatsingsgarantie;

(...)

verrichten van een beleggingsactiviteit:

- a. in de uitoefening van beroep of bedrijf handelen voor eigen rekening;
- b. in de uitoefening van een beroep of bedrijf exploiteren van een multilaterale handelsfaciliteit;”

In artikel 4:1, eerste lid, onderdeel b Wft is bepaald:

“1 Dit deel is, voor zover niet anders is bepaald, van toepassing op:

(...)

- b. beleggingsondernemingen met zetel in Nederland of in een staat die geen lidstaat is waaraan het ingevolge hoofdstuk 2.2 is toegestaan beleggingsdiensten te verlenen of beleggingsactiviteiten te verrichten;”

In artikel 4:90e, derde lid Wft is bepaald:

“3 Een beleggingsonderneming die transacties in tot de handel op een gereguleerde markt toegelaten financiële instrumenten heeft verricht, meldt de gegevens over deze transacties zo spoedig mogelijk, uiterlijk aan het einde van de volgende werkdag, aan de Autoriteit Financiële Markten.”

2.2 Zienswijze ABN AMRO Clearing

Op 7 februari 2017 hebben ABN AMRO Clearing en namens haar mrs. S. Nuijten en F. van der Eerden ten kantore van de AFM in een mondelinge en schriftelijke zienswijze op het boetevoornemen het volgende aangevoerd.

ABN AMRO Clearing erkent dat ten onrechte bepaalde transacties niet door haar zijn gerapporteerd. ABN AMRO Clearing betreurt dat en heeft alles in het werk gesteld om die transacties alsnog te melden en dergelijke omissies in de toekomst te vermijden. ABN AMRO Clearing hecht een groot belang aan het opleveren van een tijdige, volledige en juiste rapportage.

Datum	6 juli 2017
Ons kenmerk	[...]
Pagina	5 van 16

Uit de uitkomsten van de TRS-reviews volgt dat ABN AMRO Clearing sinds eind 2014 wordt ingedeeld in Categorie I. De afgelopen jaren heeft ABN AMRO Clearing veel aandacht en energie besteed aan een verbetering van de transactierapportages. Daartoe is een nieuw systeem geïmplementeerd en in het tweede kwartaal van 2015 in gebruik genomen en is een speciale desk opgericht voor de transactierapportages. Daarbij houdt ABN AMRO Clearing ‘Change Risk Assessments’. Op het moment van de zienswijze voert ABN AMRO Clearing een uitgebreid onderzoek uit naar verrichte transacties en de rapportage daarvan.

ABN AMRO Clearing begrijpt dat de AFM handhavend optreedt als zij overtredingen constateert van toezichtrechtelijke regelgeving en dat daarbij in bepaalde gevallen wordt gekozen voor het opleggen van een boete. ABN AMRO Clearing meent echter dat de AFM in dit geval niet voor een boete zou moeten kiezen. Zij verzoekt de AFM te overwegen of het niet meer in de rede zou liggen af te zien van boeteoplegging of op zijn minst het boetebedrag aanzienlijk te matigen, gezien de coöperatieve houding van ABN AMRO Clearing om tot een zo optimaal mogelijk rapportageproces te komen en de achtergrond van de geconstateerde fouten, afgezet tegen het aantal meldingen dat ABN AMRO Clearing iedere maand verricht. Daarnaast heeft ABN AMRO Clearing een aantal formele en materiële bezwaren tegen het boetevoornemen.

Achtergrond en voorgeschiedenis

De oorzaak van de in casu niet gemelde transacties ligt in een systeemwijziging op 12 september 2014. Juist omdat het gaat om een IT-fout bij een systeemwijziging, meent ABN AMRO Clearing dat voor een goed beeld van de overtreding en verwijtbaarheid daarvan ook rekening moet worden gehouden met de wijze waarop ABN AMRO Clearing in het algemeen voldoet aan de transactierapportageverplichting.

ABN AMRO Clearing heeft de AFM onder meer bij brief van 8 september 2014 ingelicht over het op 6 januari 2014 gestarte verbeterproject. Een op 6 oktober 2014 door ABN AMRO Clearing geïmplementeerd nieuw systeem heeft gezorgd voor betere transactierapportages aan de AFM, wat ook blijkt uit de TRS *quality reviews*. Daarnaast heeft ABN AMRO Clearing op 1 januari 2016 besloten een speciale *Regulatory Transaction Reporting Desk* op te zetten en de AFM daarover op 24 mei 2016 geïnformeerd. Deze desk, die binnen de eerste lijn van ABN AMRO Clearing verantwoordelijkheid draagt voor de naleving van de transactierapportage, voert *root cause* analyses van incidenten uit en bepaalt welke maatregelen nodig zijn. Als onderdeel van het controlesysteem is ABN AMRO Clearing een ‘*deep dive*’ gestart, waarbij alle transactierapportage-verplichtingen van de bank worden geanalyseerd en getest. ABN AMRO Clearing overlegt met de AFM omtrent de *backreporting* van in dit onderzoek gevonden transacties die ten onrechte niet zijn gemeld, zoals ook in casu.

De XONTRO-transacties die ABN AMRO Clearing 19 maanden lang niet aan de AFM heeft gemeld zijn alle veroorzaakt door eenzelfde, niet eerder ontdekte IT-fout bij een systeemwijziging. De BaFIN had deze fout ontdekt bij een op 16 februari 2016 bij ABN AMRO Clearing uitgevoerde steekproef ter beoordeling van de transactierapportages. Daarbij vond de BaFIN geen transacties verricht op de Stuttgart Stock Exchange in de ‘*Paragraph 9*’ rapportage. De BaFIN verzocht ABN AMRO Clearing de oorzaak hiervan na te gaan.

Zoals ABN AMRO Clearing de BaFIN op 4 maart 2016 liet weten, werden tot 12 september 2014 XONTRO-transacties verwerkt op de MySQL server en vanaf die datum vanuit een nieuwe database ‘Enterprise DB’. Bij die

Datum	6 juli 2017
Ons kenmerk	[...]
Pagina	6 van 16

wijziging had het IT-team per ongeluk het transactierapportagesysteem gelinkt aan het verkeerde bronsysteem, waardoor steeds in een lege tabel werk gezocht. Deze omissie was onverwacht, nu de systeemwijziging in een testomgeving wel goed had gewerkt. Nadat ABN AMRO Clearing reparatie en *backreporting* had verzorgd, werd dit XONTRO-incident door de BaFIN als afgesloten beschouwd. De BaFIN heeft geen handhavingsmaatregelen getroffen.

ABN AMRO Clearing bracht op 2 maart 2016 direct ook de AFM op de hoogte, nu het ook ging om rapportages aan de AFM. Op 14 maart 2016 voegde ABN AMRO Clearing per mail toe dat het ging om 12.383 transacties en kondigde zij aan de transacties alsnog te zullen melden. In overleg met de AFM en ter bevordering van de zorgvuldigheid heeft ABN AMRO Clearing de transactiedata vervolgens eerst in eigen omgeving getest, om ze daarna alsnog in TRS in te voeren. Op 12 april 2016 heeft ABN AMRO Clearing de transacties aan de AFM gezonden, terwijl de systeemtechnische omissie op 23 maart 2016 al was hersteld. Hiermee was het XONTRO-incident voor de AFM echter – in tegenstelling tot de BaFIN – niet afgesloten. Op 29 maart 2016, nadat ABN AMRO Clearing haar onderzoek had afgerond en bijna alle herstelmaatregelen had uitgevoerd, kondigde de AFM een onderzoek aan. Op 24 mei 2016 vindt op initiatief van ABN AMRO Clearing een overleg met de AFM plaats waarin ABN AMRO Clearing een toelichting geeft op de genoemde verbeteringen. Op 24 juni 2016 stuurt de AFM ABN AMRO Clearing een concept-onderzoeksrapport, waarop ABN AMRO Clearing bij brief van 19 juli 2016 reageert. Op 23 december 2016 zendt de AFM aan ABN AMRO Clearing het boetevoornemen en rapport.

Conclusie

Al met al ziet ABN AMRO Clearing zeker het belang van goede en tijdige transactierapportages, maar benadrukt dat als gevolg van één IT-systeemfout daarin omissies zijn opgetreden. Die omissies heeft ABN AMRO Clearing zo spoedig mogelijk bij de AFM gemeld, waarna in overleg met de AFM is gezorgd voor volledig herstel. De BaFIN zag in tegenstelling tot de AFM geen aanleiding tot nader onderzoek of handhaving.

De gevolgen van de omissie zijn beperkt, nu de transacties plaatsvonden op een gereguleerde markt waardoor de transacties zichtbaar waren en binnen een gereguleerde omgeving zijn uitgevoerd. De omissie bestaande uit 11.911 gemiste transacties is voorts relatief klein, ten opzichte van het grote aantal van 3,5 miljoen door ABN AMRO Clearing voor de rapportage aan de AFM geselecteerde transacties.

ABN AMRO Clearing heeft nog verdergaande maatregelen getroffen ter versterking van het control framework en is doende met een zogenoemde ‘*MiFID deep dive*’. ABN AMRO Clearing heeft veel inspanningen verricht om te komen tot verdere kwaliteitsverbeteringen en verzoekt de AFM dit te betrekken bij haar oordeel over de rechtmatigheid van een eventueel handhavingsbesluit, alsook bij de doelmatigheid en bewoordingen daarvan.

Materiële bezwaren

Omvang, Handboek en gelijkheidsbeginsel

Allereerst is volgens ABN AMRO Clearing bij de beoordeling van de ernst van de overtreding en de verwijtbaarheid ook van belang het grote aantal te rapporteren transacties. ABN AMRO Clearing verricht jaarlijks zo'n 5 miljoen transacties, waarvan er ca. 3,5 miljoen aan de AFM (moeten) worden gerapporteerd. Het juist inregelen van IT-systemen alsook het omgaan met onverwachte of nieuwe omstandigheden is uiteindelijk

Datum	6 juli 2017
Ons kenmerk	[...]
Pagina	7 van 16

mensenwerk en daarbij worden soms fouten gemaakt. De 11.911 ten onrechte niet gemelde transacties vormen ca. 0,2% van het totaal aantal gerapporteerde transacties.

Uit de overwegingen over handhaving in het Handboek komt naar voren dat niet bij elke overtreding direct handhavend wordt opgetreden. In de betrokken paragraaf staat voorop dat, wanneer de AFM een overtreding constateert, eerst de betrokken persoon uit de onderneming op de hoogte wordt gesteld en mag toelichten waarom niet wordt voldaan dan wel de overtreding moet herstellen. In casu is ABN AMRO Clearing niet door de AFM op de overtreding gewezen, maar heeft zij deze zelf onderzocht, geadresseerd en aan de AFM gemeld. De omissie werd door de BaFIN ontdekt, maar daarna heeft ABN AMRO Clearing onderzoek verricht en herstel gepleegd zonder enige aanwijzing van de BaFIN. De BaFIN heeft geen maatregelen getroffen. Volgens het Handboek is de vervolgstap ook geen handhaving. Pas als na het bericht van de AFM geen verbetering optreedt, als de onderneming niet of onvoldoende herstelt, benadert de AFM het bestuur van de onderneming. Uitgangspunt in het Handboek lijkt te zijn dat pas wanneer ook dit onvoldoende gevolg heeft, handhaving wordt overwogen.

Dat de AFM normaal gesproken pas in laatste instantie een boete overweegt, blijkt ook als andere boetes wegens overtreding van artikel 4:90e Wft worden bekeken. Hoewel de transactierapportageverplichting sinds 2007 bestaat, vond ABN AMRO Clearing maar twee boetebesluiten van de AFM wegens deze overtreding (terwijl uit diverse publicaties blijkt dat de AFM wel van meer overtredingen op de hoogte is).

De ene boete werd bij besluit van 17 juli 2012 opgelegd aan [A] omdat [A] tot twee maal toe in het geheel geen rapportages meldde gedurende enkele maanden. Er was geen sprake van een systeemfout, maar van een organisatie die twee maal achtereenvolgend de rapportageplicht volledig verzaakte.

De andere boete werd bij besluit van 16 maart 2016 opgelegd aan [B]. Die boete zag echter op een overtreding met de veel grotere omvang, van 116.118 transacties gedurende 4,5 jaar. In casu gaat het om 11.911 transacties in 19 maanden.

Vergeleken met deze twee boetebesluiten, zou de AFM inzake ABN AMRO Clearing van boeteoplegging moeten afzien of op zijn minst voor veel lagere boetes moeten kiezen. In tegenstelling tot [A] en [B] heeft ABN AMRO Clearing zelf aan de AFM gemeld dat bepaalde transacties niet waren gemeld en heeft zij zelf de omvang en oorzaak onderzocht.

Bij de beoordeling van de verwijtbaarheid moet voorts acht worden geslagen op de achterliggende oorzaak (één programmeerfout) en de vele inspanningen van ABN AMRO Clearing ter vermindering van dergelijke fouten.

Handhavingsbeleid

ABN AMRO Clearing heeft zich van meet af aan constructief opgesteld en een open dialoog met de AFM gevoerd ten aanzien van de omissie. Zij heeft zelf een intern onderzoek uitgevoerd en de transactie alsnog gerapporteerd. ABN AMRO Clearing heeft ook alle maatregelen genomen om herhaling in de toekomst te voorkomen en is zelfs verder gegaan door diverse andere maatregelen te treffen om de kwaliteit van de rapportages verder te verbeteren.

Datum	6 juli 2017
Ons kenmerk	[...]
Pagina	8 van 16

Tijdens het onderzoek tot slot heeft ABN AMRO Clearing de AFM steeds geheel op de hoogte gehouden van relevante ontwikkelingen.

Het onderzoek van de AFM was zeer beperkt; de AFM steunt volledig op de bevindingen uit het interne onderzoek van ABN AMRO Clearing. De AFM heeft slechts vragen aan ABN AMRO Clearing gesteld over de bevindingen in het interne onderzoek en ABN AMRO Clearing verzocht zelf nader te onderzoeken wat de omvang van de geconstateerde issues was. Het enige onderzoek dat de AFM zelf heeft verricht, is een controle of de door ABN AMRO Clearing alsnog gerapporteerde transacties inderdaad betrekking hadden op financiële instrumenten die genoteerd zijn op een gereguleerde markt. Van 12 van de 11.923 te laat gerapporteerde transacties heeft de AFM dat niet kunnen vaststellen.

ABN AMRO Clearing onderschrijft dat de transacties tijdig gemeld hadden moeten worden, maar meent dat de AFM in dit geval vanwege de feiten en omstandigheden niet voor een bestuurlijke boete zou moeten kiezen. Daarbij wijst ABN AMRO Clearing ook op het handhavingsbeleid van de AFM¹, en bespreekt zij de daarin genoemde relevante factoren recidive, verwijtbaarheid, benadeling derden, voordeel uit overtreding, overtreding uit eigen beweging beëindigd, duur van de overtreding, medewerking aan het onderzoek, financiële draagkracht en economisch effect, marktverstoring en schending van vertrouwen in de markt.

ABN AMRO Clearing merkt op dat de AFM genoemde factoren ook reeds op grond van artikel 3:4 Awb moet meewegen bij de keuze voor soort en omvang van de sanctie. In de wetsgeschiedenis² is in dit kader genoemd i) de mate van samenwerking met de bevoegde autoriteit door de persoon die verantwoordelijk is voor de inbreuk en ii) maatregelen die laatstgenoemde na de inbreuk heeft genomen om herhaling daarvan te voorkomen.

Bij toepassing van het handhavingsbeleid van de AFM ligt volgens ABN AMRO Clearing een andere maatregel dan een boete meer in de rede, gezien de actieve houding en het initiatief van ABN AMRO Clearing. Het overgaan tot boeteoplegging is juist in deze situatie niet passend. De uit het systeem van de Wft volgende vertrouwensrelatie tussen de toezichthouder en onder toezicht staande onderneming moet zorgen voor een vrije informatie-uitwisseling, wat ook blijkt uit de ruime geheimhoudingsplicht voor de toezichthouder. ABN AMRO Clearing heeft dan ook alles in het werk gesteld om zelf elke mogelijke overtreding van de transactierapportageverplichting boven water te krijgen en daarover de AFM steeds proactief geïnformeerd.

Zou de AFM toch tot boeteoplegging overgaan, dan zou het basisboetebedrag vanwege de hiervoor genoemde omstandigheden aanzienlijk gematigd moeten worden en dit in de bewoordingen van een besluit moeten terugkomen.

Formele en procedurele punten

Op grond van artikel 5:53 Awb geldt bij boetes van meer dan € 340 – in afwijking van de artikelen 4:8 en 4:12 Awb – dat de betrokkene steeds in de gelegenheid wordt gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen, in verband

¹ Handhavingsbeleid van de Autoriteit Financiële Markten en De Nederlandsche bank, Stcrt 2008, 132.

² Bij de implementatiewet voor de Verordening marktmisbruik, *Kamerstukken II* 2015/16, 34 455, nr. 3, p. 7 en artikel 31 van de verordening (EU) nr. 596/2014 (Verordening marktmisbruik), PbEU 2014, L 173.

Datum 6 juli 2017
Ons kenmerk [...]
Pagina 9 van 16

met het verdedigingsbeginsel. Het boetevoornemen aan ABN AMRO Clearing vermeldt niet de hoogte van de voorgenomen boete, waardoor ABN AMRO Clearing niet in staat wordt gesteld een zienswijze te geven op het oordeel van de AFM over de ernst en duur van de overtreding, de verwijtbaarheid en de evenredigheid en de gevolgen daarvan op de hoogte van de op te leggen boete. Daarmee heeft de AFM niet voldaan aan het vereiste van artikel 5:53 Awb. ABN AMRO Clearing verzoekt de AFM in voorkomend geval het boetevoornemen op genoemde punten aan te vullen en ABN AMRO Clearing in staat te stellen hierop nog een aanvullende zienswijze te geven.

Het voorgaande geldt ook – en zelfs nog sterker – voor het voornemen tot openbaarmaking van de boetebesluiten, dat geen enkel inzicht geeft in de wijze waarop dit zal gebeuren. De rechtbank Rotterdam oordeelde reeds dat onder die omstandigheden geen oordeel kan worden gegeven over de voorgenomen openbaarmaking³ en dat in dat geval niet tot openbaarmaking kan worden overgegaan⁴.

Daarbij komt dat de voorgenomen openbaarmaking veel verder gaat dan de beperkt uit te leggen wettelijke openbaarmakingsbepaling van artikel 1:97 Wft voorschrijft, als uitzondering op de in artikel 1:89 Wft neergelegde hoofdregel van geheimhouding. Van openbaarmaking is reeds sprake indien het besluit op de website van de AFM wordt geplaatst – meer of andere openbaarmaking schrijft de wet niet voor.

Afsluitende overwegingen

ABN AMRO Clearing rapporteert jaarlijks ca. 3,5 miljoen MiFID-transacties. Daarnaast rapporteert ABN AMRO Clearing jaarlijks ca. 1 miljard records onder EMIR. ABN AMRO Clearing hecht er veel belang aan dat die rapportages tijdig en juist worden gedaan.

ABN AMRO Clearing streeft naar een goede, open samenwerking met de toezichthouders en heeft ook juist daarom veel inspanningen geleverd om rapportages te optimaliseren, fouten te adresseren en opgemerkte omissies bij de AFM te melden. ABN AMRO Clearing meent dat dit door de AFM in haar reactie moet worden betrokken.

ABN AMRO Clearing begrijpt uiteraard dat ook bij schending van administratieve verplichtingen handhavend kan worden opgetreden, echter moet dan volgens ABN AMRO Clearing een onderscheid worden gemaakt tussen partijen die stelselmatig of ook na aansporing door de toezichthouder transacties niet rapporteren of weigeren te investeren in meldingssystemen enerzijds en partijen die tekortkomingen rapporteren en verbeteringen en correcties aanbrengen anderzijds.

Voor zover de AFM tot oplegging van een boete zou overgaan, verzoekt ABN AMRO Clearing het basisbedrag te matigen en daarbij in het boetebesluit te vermelden dat ABN AMRO Clearing substantiële inspanningen heeft geleverd om de rapportage te versterken.

³ Vz Rb Rotterdam 7 maart 2014, *JOR* 2014, 235.

⁴ Vz Rb Rotterdam 17 maart 2014, *JOR* 2014, 135.

Datum	6 juli 2017
Ons kenmerk	[...]
Pagina	10 van 16

Toevoeging zienswijze

Met betrekking tot de door de boetefunctionaris op 1 juni 2017 aan het dossier toegevoegde normoverdragende brief van 16 april 2015 over de rondom de Liffe Market gemiste transacties, heeft mr. Nuijten namens ABN AMRO Clearing op 12 juni 2017, verwijzend naar haar opmerking ter zake tijdens de hoorzitting van 7 februari 2017, opgemerkt dat de Xontro zaak een geheel andere situatie betreft dan het geval was bij Liffe.

2.3 Beoordeling AFM

In Nederland mogen beleggingsondernemingen met de benodigde vergunning beleggingsdiensten verlenen en/of beleggingsactiviteiten verrichten. Artikel 1:1 Wft definieert een beleggingsonderneming als degene die een beleggingsdienst verleent of een beleggingsactiviteit verricht. ABN AMRO Clearing mag op grond van haar vergunning alle beleggingsdiensten, -activiteiten en nevendiensten verrichten als genoemd onder de definitie van de begrippen ‘*verlenen van een beleggingsdienst*’, ‘*verrichten van een beleggingsactiviteit*’ en ‘*nevendienst*’ zoals opgenomen in artikel 1:1 Wft. ABN AMRO Clearing voert onder meer orders uit (als genoemd onder b van de definitie van het begrip ‘*verlenen van een beleggingsdienst*’).

Voor ABN AMRO Clearing geldt, gezien artikel 4:1, eerste lid, aanhef en onder b Wft, het in hoofdstuk 4 van de wet vervatte deel gedragtoezicht financiële ondernemingen. Op grond van artikel 4:90e, derde lid Wft heeft ABN AMRO Clearing een meldplicht aan de AFM voor de gegevens over de verrichte transacties in financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de handel op de gereguleerde markt. Deze melding dient zo spoedig mogelijk, uiterlijk aan het einde van de volgende werkdag, te geschieden.

Op 12 april 2016 heeft de AFM van ABN AMRO Clearing in TRS de gegevens nageleverd gekregen van 11.680 op STUA (Stuttgart Exchange) uitgevoerde transacties en 243 *over the counter* (‘OTC’) verhandelde transacties, uitgevoerd in de periode van 12 september 2014 tot en met 10 februari 2016.

Het gaat om de volgende transacties:

- 11.680 in de periode van 12 september 2014 tot en met 25 september 2015 op STUA (Stuttgart Exchange) verrichte transacties, voor het eerst gemeld op 12 april 2016.
- 243 transacties in de periode van 12 september 2014 tot en met 10 februari 2016 OTC verhandelde transacties, voor het eerst gemeld op 12 april 2016.

Volgens de formulering in het derde lid van artikel 4:90e Wft, is de rapportageverplichting niet van toepassing op transacties in financiële instrumenten die niet zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt.⁵ De AFM heeft van 12 van de in totaal 11.923 gemiste transacties niet kunnen vaststellen dat de verhandelde financiële instrumenten genoteerd zijn op een gereguleerde markt. Resteren 11.911 transacties in financiële instrumenten toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt, waarvan ABN AMRO Clearing de

⁵ Zo ook de MvT bij artikel 4:90e, derde lid Wft: Tweede Kamer, vergaderjaar 2006–2007, 31 086, nr. 3, p. 157.

Datum	6 juli 2017
Ons kenmerk	[...]
Pagina	11 van 16

gegevens niet zo spoedig mogelijk, uiterlijk aan het einde van de volgende werkdag aan de AFM heeft gemeld in de periode van 13 september 2014 tot en met 11 april 2016.

ABN AMRO Clearing erkent de door haar begane overtreding van de transactierapportageplicht en betreurt deze, maar meent dat de AFM in dit geval niet tot beboeting zou moeten overgaan gelet op – kort gezegd – de actieve houding en inspanningen van ABN AMRO Clearing.

De AFM vindt een boete voor de overtreding door ABN AMRO Clearing van de transactierapportageplicht wél aan de orde en volgt de zienswijze van ABN AMRO Clearing in deze niet, zoals hierna wordt toegelicht.

Het is niet de eerste keer dat ABN AMRO Clearing aan de AFM te melden transacties heeft gemist. Voor eerder geconstateerde overtredingen van artikel 4:90e, derde lid Wft, doordat ABN AMRO Clearing na de migratie van de Liffe Market naar ICE Future Europe op 6 oktober 2014 bepaalde productcodes niet tijdig heeft gerapporteerd, stuurde de AFM haar op 16 april 2015 een normoverdragende brief. In die brief is benadrukt dat, indien zou worden geconstateerd dat ABN AMRO Clearing opnieuw de wet- en regelgeving niet naleeft, de AFM kon overgaan tot het opleggen van een passende sanctie, waaronder een boete met publicatie.

Nu blijkt, door de BaFIN ontdekt, dat ABN AMRO Clearing vanaf september 2014 geen XONTRO-transacties heeft gemeld. Daarmee is opnieuw sprake van overtreding van de transactierapportageverplichting.

ABN AMRO Clearing heeft uitgebreid beschreven welke verbeteringen zij sinds 2014 heeft verricht aan haar transactierapportage. Zij wijst erop dat een verbeterproject al vruchten heeft afgeworpen voor de transactierapportages, zoals de resultaten van de TRS onderzoeken laten zien. Op 1 januari 2016 heeft ABN AMRO Clearing besloten tot de oprichting van een speciale *Regulatory Transaction Reporting Desk*, die als onderdeel van de controles ‘deep dives’ uitvoert. ABN AMRO Clearing zegt toe met de AFM te overleggen omtrent de *backreporting* van in dit onderzoek gevonden transacties die ten onrechte niet zijn gemeld.

De AFM merkt op dat de door ABN AMRO Clearing in haar zienswijze genoemde inspanningen onverlet laten dat zij de transactierapportageplicht een eerste maal overtrad en dat, nadat zij voor die overtreding een formele waarschuwing van de AFM had ontvangen, een jaar later door een externe partij – de BaFIN – andere niet gemelde transacties worden ontdekt. Waar ABN AMRO Clearing twee keer achter elkaar de transactierapportageplicht overtreedt, kunnen de inspanningen van ABN AMRO Clearing niet als een verdienste worden gepresenteerd. De AFM beoordeelt deze eerder als bittere noodzaak.

Uitgangspunt is dat ABN AMRO Clearing al jaren eerder de volle verantwoordelijkheid droeg voor een sluitende transactierapportage. Behalve juist, moeten rapportages ook volledig zijn. De AFM is voor informatie omtrent uitgevoerde transacties afhankelijk van de gegevens die zij daaromtrent van een instelling (of andere toezichthouder) krijgt. Daarom bestaat nu juist voor instellingen sinds 2007 de plicht om uitgevoerde transacties tijdig te melden bij de AFM, met het belang dat de AFM eventueel marktmisbruik kan signaleren en hiertegen adequaat kan optreden.

Datum	6 juli 2017
Ons kenmerk	[...]
Pagina	12 van 16

ABN AMRO Clearing had eerder de noodzaak moeten zien van een sluitende transactierapportage, voordat sprake was van enige overtreding. De verantwoordelijkheid voor een juiste én tijdige rapportage lag immers van meet af aan bij de bank.

Let wel dat, alle activiteiten van ABN AMRO Clearing ten spijt, de niet gemelde transacties boven water zijn gekomen door een ontdekking van de BaFIN. Dat ABN AMRO Clearing deze overtreding vervolgens aan de AFM heeft gemeld en de transacties alsnog heeft nageleverd, ziet de AFM als een vanzelfsprekendheid.

In het kader van de ernst en verwijtbaarheid heeft ABN AMRO Clearing voorts gewezen op het feit dat de gemiste transacties 0,2% van het totale aantal te rapporteren transacties (ca. 3,5 miljoen) betreft en dat de omissie een IT-systeemtechnische oorzaak kent. Dat ABN AMRO Clearing zeer veel transacties verricht vermindert de ernst wat de AFM betreft niet. Een instelling die veel transacties voor haar rekening neemt, moet ook kunnen voldoen aan de bijbehorende ruime rapportageplichten. De AFM verwijt ABN AMRO Clearing dat haarrapportageproces niet alleen mogelijk maakte dat de bewuste IT-fout werd gemaakt, maar ook dat deze fout bijna achttien maanden kon voortduren zonder dat de bank dit signaleerde. Het was een derde partij die uiteindelijk de overtreding ontdekte. Voorwaarde voor herstel van onverhoopte fouten is dat deze worden opgemerkt, en juist op dat punt dienen controlemechanismen te zijn ingebouwd. Er is dus sprake van een ernstige en verwijtbare overtreding, waarvoor boeteoplegging in de rede ligt.

Een boete is bovendien – anders dan ABN AMRO Clearing betoogt – aangewezen gezien het handhavingsbeleid van de AFM (en DNB), niet tegengesteld aan enige overweging in het *Handbook Transaction Reporting* (Handboek) en goed te rijmen met eerdere boetezaken voor dezelfde overtreding.

Net als ABN AMRO Clearing, kregen ook [B] en [A] eerst een waarschuwing en werden zij (pas) bij een daarop geconstateerde tweede overtreding beboet. Anders dan ABN AMRO Clearing stelt, waren ook bij [A] tekortkomingen in de interne procedures oorzaak van de omissie.

In het Handboek leest ABN AMRO Clearing dat de AFM eerst de verantwoordelijke persoon uit de onderneming op de hoogte zal stellen voordat tot boeteoplegging voor overtreding van de transactierapportage wordt overgegaan. De AFM neemt aan dat de binnen ABN AMRO Clearing voor de transactierapportage verantwoordelijke persoon op de hoogte is gesteld van de eerder geconstateerde overtreding van artikel 4:90e, derde lid Wft en van de daarover gestuurde normoverdragende brief met waarschuwing. De AFM deelt niet de lezing van ABN AMRO Clearing, dat boeteoplegging pas kan volgen als er – na de eerste overtreding en de normoverdragende brief – door de AFM nog nadere tussenstappen zouden zijn genomen.

Zoals reeds mag blijken uit het voorgaande is boeteoplegging ook aangewezen gezien het handhavingsbeleid van de AFM⁶. Ten overvloede gaat het hiernavolgende. In het beleid is overwogen dat niet elke overtreding van de financiële wet- en regelgeving leidt tot de inzet van een wettelijk handhavingsinstrument. Of toezichhouders daartoe overgaan, hangt altijd af van de omstandigheden van het geval en de wegging van de daarbij relevante

⁶ Handhavingsbeleid van de Autoriteit Financiële Markten en De Nederlandsche bank, Stcrt 2008, 132.

Datum	6 juli 2017
Ons kenmerk	[...]
Pagina	13 van 16

factoren. De in paragraaf 4 van het beleid verder uitgewerkte factoren zijn onder meer recidive, de mate van verwijtbaarheid van de overtreding, of de overtreder de overtreding uit eigen beweging heeft beëindigd, de duur van de overtreding en de mate van medewerking aan het onderzoek.

ABN AMRO Clearing heeft voor de tweede keer een overtreding van de transactierapportageverplichting begaan en nu in een periode van negentien maanden 11.911 transacties gemist. ABN AMRO Clearing bracht de AFM weliswaar zelf op de hoogte van de geconstateerde omissie, echter deze was daaraan voorafgaand door de BaFIN ontdekt. Dat de systeemtechnische omissie vervolgens door ABN AMRO Clearing is verholpen, beschouwt de AFM als een vanzelfsprekendheid.

Volgens ABN AMRO Clearing zouden de door haar genomen maatregelen ter voorkoming van herhaling in de toekomst en ter verbetering van de rapportages nog moeten meewegen bij de keuze voor soort en omvang van de sanctie, ook op grond van het evenredigheidsbeginsel uit artikel 3:4 Awb. Daargelaten dat zulks niet direct volgt uit dit wetsartikel, kunnen de toekomstmaatregelen van ABN AMRO Clearing wat de AFM betreft zeker geen reden zijn af te zien van boeteoplegging voor de overtreding van destijds. Het zijn immers maatregelen die al eerder door ABN AMRO Clearing genomen hadden moeten worden, ter voorkoming van herhaalde overtredingen van de transactierapportageverplichting.

Tot slot spreekt ABN AMRO Clearing van een uit het systeem van de Wft volgende vertrouwensrelatie tussen de toezichthouder en onder toezicht staande onderneming en de wenselijke vrije informatie-uitwisseling. ABN AMRO Clearing vraagt de AFM bij de keuze voor handhaving een onderscheid te maken tussen partijen die stelselmatig of ook na aansporing door de toezichthouder transacties niet rapporteren of weigeren te investeren in meldingssystemen enerzijds en partijen die tekortkomingen rapporteren en verbeteringen en correcties aanbrengen anderzijds. De AFM hecht waar mogelijk aan een vertrouwensrelatie en onderhoud graag een zo open mogelijk contact met de onder haar toezicht staande instellingen. Een dergelijke verhouding of wens kan er evenwel niet toe leiden dat de AFM afziet van boeteoplegging in een geval als dit, waarin ABN AMRO Clearing met haar inspanningen een herhaalde overtreding van de transactierapportageplicht niet heeft weten te voorkomen.

2.4 Reactie resterende aspecten zienswijze

Op formeel en procedureel vlak stelt ABN AMRO Clearing dat de AFM niet heeft voldaan aan het vereiste van artikel 5:53 Awb, doordat in het boetevoornemen niet reeds de hoogte van de voorgenomen boete is vermeld. Hierdoor is ABN AMRO Clearing naar zij betoogt niet in staat gesteld hierop een zienswijze te geven. De AFM verwijst in dit kader naar vaste jurisprudentie waarin is geoordeeld dat het bestuursorgaan niet reeds bij het voornemen tot boeteoplegging gehouden is het boetebedrag te vermelden.⁷ Met betrekking tot de factoren die de AFM van belang acht voor de boetehoogte, verwijst de AFM naar relevante passages daarover op haar website. In het boetevoornemen is een link naar die webpagina's opgenomen.

⁷ Zie Rb. Rotterdam 5 maart 2014, ECLI:NL:RBROT:2014:1436; Cbb 7 maart 2016, ECLI:NL:CBB:2016:54; Rb. Rotterdam 26 januari 2017, ECLI:NL:RBROT:2017:1060.

2.5 Conclusie

De AFM concludeert dat ABN AMRO Clearing in de periode van 13 september 2014 tot en met 11 april 2016 de transactierapportageplicht heeft overtreden doordat zij de gegevens over 11.911 transacties in tot de handel op een gereguleerde markt toegelaten financiële instrumenten niet zo spoedig mogelijk, uiterlijk aan het einde van de volgende werkdag, heeft gemeld aan de AFM.

3 Besluit

3.1 Besluit tot boeteoplegging

Op grond van het voorgaande heeft de AFM besloten om aan ABN AMRO Clearing een bestuurlijke boete op te leggen voor overtreding van artikel 4:90e, derde lid Wft in de periode van 13 september 2014 tot en met 11 april 2016.

3.2 Hoogte van de boete

Wettelijk systeem: basisbedrag van € 500.000,-

Voor deze overtreding geldt op grond van artikel 1:81, eerste en tweede lid Wft en artikel 10 Besluit bestuurlijke boetes financiële sector een basisbedrag van € 500.000,-.

Ernst en verwijtbaarheid

Het door de wetgever vastgestelde basisbedrag van € 500.000,- is gebaseerd op een gemiddelde ernst of duur van de overtreding en verwijtbaarheid van de overtreder. Indien de ernst en/of verwijtbaarheid zulks rechtvaardigt, kan dit basisbedrag steeds met ten hoogste 50% worden verlaagd dan wel verhoogd.⁸

De AFM ziet geen aanleiding voor een verhoging of verlaging van het basisbedrag op grond van ernst of verwijtbaarheid, want beoordeelt deze als gemiddeld. ABN AMRO Clearing heeft gedurende ruim anderhalf jaar gegevens van 11.911 transacties niet zo spoedig mogelijk, uiterlijk aan het einde van de volgende werkdag aan de AFM gemeld. Deze overtreding kent aldus een ruime duur en niet geringe omvang, en is temeer ernstig nu hier de transactierapportageplicht voor een tweede keer is overtreden, de na de eerste overtreding gegeven duidelijke waarschuwing ten spijt. Met betrekking tot de door ABN AMRO Clearing genoemde maatregelen die zij heeft getroffen, acht de AFM het van belang dat het ondanks die maatregelen een externe partij – de BaFIN – is geweest die ABN AMRO Clearing heeft moeten wijzen op de fout. Van verminderde verwijtbaarheid is dan ook geen sprake.

Overige omstandigheden, evenredigheid

De AFM houdt bij het vaststellen van de bestuurlijke boete ook rekening met de omstandigheden waaronder de

⁸ Dit volgt uit artikel 2, tweede lid Bbbfs.

Datum	6 juli 2017
Ons kenmerk	[...]
Pagina	15 van 16

overtreding is gepleegd, de omvang van de onderneming en de draagkracht van de overtreder.⁹ Volgens de AFM is er geen sprake van omstandigheden, en zijn die ook niet aangevoerd, die tegen de achtergrond van het hiervoor besprokene moeten leiden tot een aanpassing van het basisbedrag. Een boete ter hoogte van het basisbedrag is, alle omstandigheden in aanmerking genomen, een evenredige boete.

Aldus stelt de AFM de boete vast op € 500.000,-, wat ABN AMRO Clearing gezien haar omvang en financiële positie kan dragen.

ABN AMRO Clearing dient het bedrag binnen zes weken over te maken op bankrekening [REDACTED] ten name van AFM te Amsterdam, onder vermelding van factuurnummer [REDACTED]. ABN AMRO Clearing ontvangt geen afzonderlijke factuur voor dit bedrag.

De boete moet worden betaald binnen zes weken na de datum van dit besluit.¹⁰ Als ABN AMRO Clearing bezwaar maakt tegen dit besluit wordt de verplichting om de boete te betalen geschorst totdat op het bezwaar is beslist. Die verplichting wordt ook geschorst als ABN AMRO Clearing na de bezwaarprocedure in beroep gaat, totdat op het beroep is beslist.¹¹ Over de periode dat de verplichting om de boete te betalen is geschorst, is ABN AMRO Clearing wel wettelijke rente verschuldigd.¹²

3.3 Publicatie van de boete

Artikel 1:97, eerste lid Wft schrijft voor dat de AFM een besluit tot boeteoplegging ingevolge de Wft openbaar maakt zodra het besluit onherroepelijk is geworden. Dat geldt ook, voor zover van toepassing, voor de uitkomst van een tegen het besluit ingesteld bezwaar, beroep of hoger beroep. Over de publicatie van de onderhavige boete zal de AFM een beslissing nemen zodra dit besluit definitief mocht zijn geworden.

Nu publicatie pas na onherroepelijkheid van de boete aan de orde kan komen, is aan ABN AMRO Clearing ook bij het boetevoornemen nog geen publicatievoornemen kenbaar gemaakt. De AFM ziet in dit stadium geen aanleiding in te gaan op de door ABN AMRO Clearing desalniettemin gegeven zienswijze terzake.

4. Hoe kunt u bezwaar maken?

Iedere belanghebbende kan tegen deze beschikking bezwaar maken door binnen zes weken na bekendmaking daarvan een bezwaarschrift in te dienen bij de AFM, t.a.v. Juridische Zaken, Postbus 11723, 1001 GS Amsterdam. Een bezwaarschrift kan ook worden ingediend per fax (faxnummer 020-797 3835), per e-mail (e-mailadres bezwarenbox@afm.nl) of met het bezwaarformulier op de website van de AFM (www.afm.nl/bezwaar). Aan deze elektronische verzending stelt de AFM nadere eisen die op haar website worden toegelicht. Een van die eisen is

⁹ Volgens artikel 5:46 van Algemene wet bestuursrecht (Awb) en artikel 4, eerste lid, Bbbfs.

¹⁰ Zie artikel 4:87, eerste lid, en de artikelen 3:40 en 3:41 van de Awb.

¹¹ Zie artikel 1:85, eerste lid, Wft.

¹² Zie artikel 1:85, tweede lid, Wft.

Datum 6 juli 2017
Ons kenmerk [...]
Pagina 16 van 16

dat een bezwaarschrift niet aan andere AFM-faxnummers of AFM e-mailadressen dan de hier genoemde wordt gestuurd. De AFM neemt het bezwaarschrift alleen inhoudelijk in behandeling als aan deze eisen is voldaan.

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten

[was getekend]
Assistent boetefunctionaris

[was getekend]
Plaatsvervangend boetefunctionaris